

REMISSYTTRANDE

Ert Dnr: M2020/00083/R

Vårt Dnr: 2020_02

2020-05-31

Miljödepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se
johan.petterson@regeringskansliet.se

PROMEMORIA OM NYTT REGELVERK FÖR HANDEL MED UTSLÄPPSRÄTTER

IKEM – Innovations- och kemiindustrierna har fått rubricerad promemoria på remiss. IKEM har följande synpunkter.

VÅRA MEDLEMSFÖRETAG HAR EN VIKTIG ROLL I SAMHÄLLETS OMSTÄLLNING

Våra medlemsföretag producerar viktiga insatsvaror som är nödvändiga i princip alla förädlingskedjor. Därför är företagets förmåga att bidra till sina kunders omställning en förutsättning för en lyckad omställning av samhället i stort. Företagen är utpräglat exportorienterade och utsatta för internationell konkurrens. Genom vidareförädling av klimatvänlig el i effektiva processanläggningar kan svensk industri möta internationell efterfrågan, bidra till en positiv handelsbalans och samtidigt bidra till global klimatnytta. En nyckel till framgång i det sammanhanget är global konkurrenskraft. Därför är lika spelregler för industrin såväl inom som utanför Europa en viktig förutsättning både för långsiktig tillväxt och omställning inom industrin.

VÅRA UTGÅNGSPUNKTER

Förslagen i promemorian innebär ett genomförande av Europaparlamentets och Rådets direktiv (EU) 2018/410 av den 14 mars 2018 om ändring av direktiv 2003/87/EG om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser.

Företag som omfattas av direktivet har en skyldighet att överlämna utsläppsrätter motsvarande de sammanlagda utsläppen från anläggningen. Syftet är att uppnå minskade utsläpp av växthusgaser på ett kostnadseffektivt och ekonomiskt effektivt sätt. Utsläppshandelssystemet är ett s.k. cap & trade system vilket innebär att företagen som ingår i detta genomför åtgärder för minskade utsläpp eller handlar med

utsläppsrätter med utgångspunkten att till lägsta kostnad åstadkomma det övergripande utsläppsminskningmålet.

IKEM vill understryka betydelsen av att utsläppshandelsdirektivet skapar lika spelregler för industrin i Europa och att det enskilda företaget har rätt att släppa ut växthusgaser så länge företaget kan redovisa motsvarande utsläppsrätter.

FÖRSLAGET OM ATT INFÖRA ETT NYTT 12 KAP I MILJÖBALKEN MED BESTÄMMELSER OM UTSLÄPP AV VÄXTHUSGASER

IKEM avstyrker detta förslag. Utsläppshandelssystemet är marknadsbaserat och följer en logik som helt skiljer sig från den administrativa utgångspunkten i miljöbalken. En begränsning som följer av en tillämpning av miljöbalken, och som direkt eller indirekt sätter gränser för utsläppen av växthusgaser för de företag som omfattas av utsläppshandelssystemet, är enligt vår mening inte förenlig med utsläppshandelssystemets grundläggande syfte och funktion. En sådan ordning skulle också skapa olika spelregler inom Europa till nackdel för svensk industri.

Vidare pågår för närvarande en översyn av miljöbalken och annan lagstiftning som påverkar utsläpp av växthusgaser för att utreda behovet av anpassning för att relevant lagstiftning som helhet ska utgöra ett effektivt verktyg för att nå klimatmålen. Inom ramen för det arbetet ska särskilt konsekvenser, inklusive eventuella synergier och målkonflikter, samt påverkan på svensk industris konkurrenskraft och de globala koldioxidutsläppen beskrivas och analyseras. IKEM konstaterar att det saknas en analys av konsekvenserna av införandet av bestämmelserna om utsläppshandeln i miljöbalken vad avser hänsynsregler, stoppregler, regler om myndigheters rätt till omprövning av tillstånd, straffbestämmelser m.m. Givet att logiken i Utsläppshandelssystemet och miljöbalken har helt olika utgångspunkter är en sådan analys av avgörande betydelse.

NY LAG OM HANDEL MED UTSLÄPPSRÄTTER

IKEM anser att införandet av bestämmelserna för utsläppshandeln ska göras i en separat lag. Detta främjar tydlighet och förutsebarhet om utsläppshandelssystemets syfte och funktion och markerar att lika spelregler ska gälla i hela EU. Lagen ska vara benämnd på sådant vis att dess syfte och funktion återspeglas på korrekt sätt. Den i promemorian föreslagna benämningen "lag om utsläpp av växthusgaser" är alltför vid och återspeglar inte utsläppshandelssystemets syfte och funktion. Vi anser att nuvarande benämning på lagen "Lagen om handel med utsläppsrätter", fortsatt ska gälla.

I promemorian konstateras att huvuddelen av bestämmelserna i ändringsdirektivet inte kräver några författningsändringar i svensk rätt och att många av

bestämmelserna i den nu gällande lagen är relevanta även för den kommande handelsperioden. Detta talar för ett införande av bestämmelserna i ändringsdirektivet i en särskild lag om handel med utsläppsrätter.

I promemorian föreslås också att de bestämmelser som inte måste meddelas i lag ska beslutas av regeringen genom förordning. Detta motiveras av att miljölagstiftningen är ett rörligt och föränderligt rättsområde under ständig utveckling och föremål för en ökande harmonisering. Ikem anser att den ansatsen är rimlig. Våra förväntningar och krav på regelverket är att förändringar genomförs på ett sätt som säkrar lika spelregler i Europa och med minsta möjliga regelbörda för både företag och myndigheter.

Särskilda synpunkter på förslaget till ny lag

- **Lagens syfte och tillämpningsområde (1 §)**

Vi förordar att lagens syfte uttrycks med bibehållande av nuvarande ordalydelse: "Genom lagen regleras förutsättningarna för handel med rätt att släppa ut växthusgaser (utsläppsrätter)".

- **Tillstånd (11 §)**

Bestämmelsen ger tillståndsmyndigheten rätt att återkalla ett tillstånd till utsläpp av växthusgaser eller ändra eller upphäva villkor i ett sådant tillstånd om det behövs för att uppfylla Sveriges förpliktelser till följd av medlemskapet i Europeiska unionen.

Vi anser att denna bestämmelse ska tas bort. Formuleringen är inte rättssäker då det inte går att utläsa vilka förpliktelser till följd av medlemskapet i EU som åsyftas. IKEM anser att bestämmelsen inte heller har en logisk plats i regelverket för utsläppshandeln. Bestämmelsen skapar osäkerhet om givna tillstånd och är inte förenlig med förutsebara och lika spelregler för industrin.

- **Anmälan av ändringar (13 §)**

Bestämmelsen ger regeringen rätt att meddela föreskrifter om att verksamhetsutövaren ska anmäla ändringar som avser verksamheten.

IKEM anser att "verksamheten" är en otydlig formulering och anser att begreppet "anläggningen" är tydligare och bör användas i denna bestämmelse.

IKEM – Innovations- och kemiindustrierna

Mikael Möller
Chef Näringspolitiska EU frågor